

HOOFDSTUK 2.

Een korte fysiognomie van de liefde (geschiedenis, warmte en hart, wezensopbouw)

De natuur is naar grote wijsheid ingericht; de dier- en plantwereld houdt, aan zichzelf overgelaten, een natuurlijk evenwicht in stand. Het zijn de liefdesdaden van de goden of engelordes die ons en onze wereld hebben geschapen. Deze vloeien echter voort uit het Goddelijke besluit en zijn hier een vorm van uitvoering van, waardoor deze daden uit noodzakelijkheid geboren zijn, hoe creatief ook de vormen en vondsten in de natuur kunnen zijn. Ook de oppositie van de goden die wij als duivel en satan kennen, passen in zekere zin in het Goddelijke plan, omdat zij aan ons de weerstand bieden op grond waarvan wij ons kunnen ontwikkelen. Engelen die wat eigens wilden, werden luciferisch (duivels); engelen die te snel wilden, ahrimanisch (satanisch). Dit geeft verhardingen van bijvoorbeeld de voorstadia van menswording, welke hun beslag hebben gekregen in de verschillende diersoorten. Wij zijn in zekere mate los van de wezens en verschijnenselen van de overige natuurrijken (mineraal, plant en dier), en op grond hiervan kunnen we vrijheid ontwikkelen door keuzes te maken in verschillende gebeurtenissen. Doen we vanuit vrijheid liefdesdaden naar anderen, naar dier en plant of naar de aarde (omgeving), wat wil zeggen met gebruikmaking van een of meerdere van de vier levenskrachtsoorten, dan ontwikkelen we nieuwe krachten, die kiemkarakter hebben; dat zijn levenskrachten die met een vijfde soort van levenskracht en element te maken hebben; de bewuste warmte vanuit de ziel, dat is liefde ofwel de *quintessence* (de 5^e essentie, ofwel het 5^e etherelement). Het vloeit voort uit de vrijheid om uit liefde tot daden te komen en het Goddelijk plan (op eigen wijze ingevuld) te kunnen uitvoeren. Dan kan door ons heen, met die ontwikkeling van de quintessence, de kosmos der liefde ontstaan uit de kosmos der wijsheid zoals die door de engelen is vormgegeven. Het is aan ons mensen om vanuit vrijheid liefde te ontwikkelen. Er ontstaan dan geheel nieuwe ruimtes, met nieuwe krachten en mogelijkheden.

Voor menselijke maatstaven is de natuur, hoe wijs ook ingericht, wreed, volgens de wetten van eten en gegeten worden. Dat morele oordeel meten we af aan het hart, waar ons ik, onze geestkiem aangrijpt vanuit de warmte. Daarom zullen we eerst de warmte beschouwen.

In het hart voelen we warmte of koude bij een gedachte of waarne-

ming. Stijgt warmte naar het hoofd, dan worden gedachten of idealen doorgloeid, kunnen uitgroeien tot wijsheid of ook wel dwangmatig moraliserend worden. Dan geeft het aanleiding tot heethoofdige (vanuit het hart) halsstarrigheid (teveel vormkracht vanuit de keellotus) van denkbeelden. Abstracte gedachten zijn koud en veelal grijs, want zonder hartewarmte en gevoel(kleuring).

Als warmte in het hart opwelt, ontstaan enthousiasme, doorgloeiende liefde, wensen om het goede te doen, ofwel hartstochtelijk gewoel. Koude zet aan tot afsluiting, verkilling en de wens om het goede te laten of zich er juist tegen te keren. Toch kun je koude altijd tot een stuk verbittering terugleiden, omdat er daarbij ooit een liefdesoffer in de warmte niet is geaccepteerd (in het huidige of een vorig leven op aarde).

Warmte in de wil zet aan tot daden, beweging, drift als het nog weinig gelouterd is, en anderzijds streven naar het goede. We kennen warmte onder andere als stralend (droog), broeiend (met water), gesmoord (ingekapseld), en ook innermenselijk (als afspiegeling van gevoelens in de ziel). Het is het aangrijpingspunt voor onze geestelijke kiem, ons ik, om zich waarnemend en doende met de wereld te verbinden (vergelijk een koude ledemaat, waarin men niets voelt en dat men ook niet kan bedienen – dit gebeurt evenzeer wanneer het bloed, drager van de warmte, er niet in kan doorstromen).

Het hart zelf genereert meer warmte dan de arbeid die het dient te verrichten om de spierbewegingen van contractie en ontspanning te bewerkstelligen; het is dus een *warmtescheppend* orgaan. Op zielsgebied geeft dit aanleiding tot enthousiasme voor ideeën, daden en andere mensen, vanuit de warme gevoelens. In het fysieke biedt het ons ik, dat zich wakker bewust kan zijn in de ziel, de mogelijkheid om tot in de extremiteiten van ons lichaam door te dringen, hier te kunnen ervaren door de zintuigen en spieren, en ook iets te kunnen doen. Doen is iets heel bijzonders, want daarmee kunnen we ook naderhand waar gaan nemen. In warmte verbinden middels het doen opent wakkerheid en ook waarnemingsorganen voor dat waarin we actief zijn. Met het vermoeden dat men hebben kan van hoe de dingen werken, kan men namelijk innerlijk meebewegen en nagaan hoe het in zichzelf zit; dit kan worden, uitgroeien tot intuïtie. Warmte zet dus aan en maakt mogelijk; ook in de natuur, want zonder warmte is en geen groei mogelijk.

Op levensgebied gaan er 12 stromen van warmte uit van het hart, als warmterivieren, die aanvankelijk ongedifferentieerd zijn, maar die door de ziel en het levenslichaam vloeien naar alle lichaamsdelen. Wanneer we het goede trachten te verwezenlijken in

onze daden, vormen we ons gewoonteleven (gegrondvest in de banen van het levenslichaam) om en maken gedragingen, gebaren ten goede. Dat heet, wanneer dit met meer automatisme gepaard gaat, het **ontwikkelen van deugden**. Deugden zijn specifieke gebaren in ons levenslichaam die ten grondslag liggen aan bepaalde gedragingen. Net zoals het gehele levenslichaam, bestaat een deugd uit een specifiek gebaar, een specifieke vormkracht. Doet men iets bewust, dan legt men een laagje bewustzijn over het gebaar in de levens/werkwereld heen. Dit bewustzijn komt vanuit het zielelichaam, omdat daarin onze geest, ons ik zich van zichzelf, van ons fysieke lichaam en van de wereld in en om ons heen door middel van de zintuigen gewaar kan worden. Er komt dus een laagje zielesubstantie over een gedraging, welke basaal bestaat uit gevoelens: door dit laagje, dit huidje van zielsmatige bewustzijnskwaliteit, kan men via de gebaren van de gedragingen waar gaan nemen in die levenswereld, en ontdekt er de kiem der dingen en wezens waarmee men zich uiteen zet. Dit als eerste mogelijkheid tot inleving en ook tot intuïtie. Men leert waar te nemen wat een ander mens of wezen wil, want wil speelt zich af in de levenswereld van vormgebaren. Als voorbeeld van hoe een deugd kan werken, stelt men zich voor wat er innerlijk gebeurt wanneer men over langere tijd geduld dient te ontwikkelen. De terughouding van daden poolt de levenskracht als een zuigende opwelling omhoog naar het hoofd, waar de geschapen bolle ruimte tot inzicht wordt in dat waarin men zich terug heeft gehouden. Innerlijke observatie van deze werking (die in aanzet warmte is) leidt tot inzicht in het eigen wezen, waarmee dan later bewustzijnsuitbreidend kan worden gewerkt (zoals in de morele techniek). Inzicht is een kwaliteit ofwel kracht van de voorhoofdslotus; de kracht ervan, dus de zuigende werking, loopt van onderen af (vanaf het stuitje via de geslachtelijkheid) door het lichaam, en doorloopt alle tussenliggende lotussen (op volgorde omhoog 6-, 10-, 12- en 16-bladige); dus niet langs de ruggengraat naar de kruin met de aldaar gelegen 8- ofwel 1000-bladige lotusbloem, zoals in vroeger tijden (Wel is er een levenskrachtenstroom omhoog via de nieren, de gevoelsorganen bij uitstek, naar het hart toe, wat de basale mate van vitaliteit geeft: dit wordt verderop nader uitgewerkt). Zo verbindt zich met het te observeren verschijnsel van binnenuit het idee dat in de levensprocessen en organen (bemiddeld via de lotussen) ligt opgeslagen (als dat het geval is). De deugd **geduld** opent dus mogelijkheden tot waarneming in zichzelf van krachtstromen, omdat het een actief proces is dat kracht en bewustzijn vergt. Om aan te geven dat het niet hetzelfde is als berusting, in aanzet noch in uitwerking, zullen we de deugd **gelatenheid** nagaan. Doen hierin

geeft een plaats en van het bewustzijn buiten de gebeurtenissen, als een puntje dat erboven hangt en deze en de gevoelens die ze teweeg brengen, uitweegt, maar er zelf geen deel aan heeft. Uit de door de gebeurtenissen opgewekte gevoelens, kan men tevredenheid ontwikkelen (uit gelijkmoedigheid): dit is een van de gaven, ofwel bladen van de hartlotus,⁵ welke de basis voor evenwicht in de ziel scheidt, zodat we gebalancerder kunnen denken. Het bewustzijnspuntje kan men zich indenken tussen de schouderbladen, waar de instroom van herinneringen en wilsimpulsen uit de geest in het levenslichaam elkaar ontmoeten. Het voert ons innerlijk naar het miltproces, dat voor aanmaak en afbraak van bloed zorgt en ons in het bloed, waarin elke daad is en wordt geschreven, met onze biografie verbindt. Dit gaat door de nieren, dragers van de gevoelens, heen, zodat wanneer we gelatenheid beoefenen, we beter in onze herinneringsstroom van daden kunnen komen. Dit is een geheel andere weg dan die van de deugd geduld.

Hoe bewuster we deugdgebaren ontwikkelen, des te meer de twaalf warmtebanen vanuit het hart zich differentiëren. Aangezien met het bewustzijn er een laagje zielsubstantie over is uitgestort, zetten de daden hier vanuit de ziel aan tot sympathisch meestromend zich verbinden (net zoals warmte thermiekluchtstromingen in de atmosfeer veroorzaakt) met dat waarop we ons richten, en innerlijk teruggespiegeld geeft de zielsubstantie onderscheidingsvermogen en wakkerheid. Als de ziel zich vervolgens met het levenslichaam verbindt, ontstaan hierin ritmische differentiaties (net zoals de wind de golven op het water doet ontstaan) van zielsgebaren, waardoor beweging kan worden gegenereerd in specifieke gebaren. Wanneer het levenslichaam zich vervolgens met het fysieke lichaam verbindt, veroorzaken de spierbewegingen enerzijds dat we die gebaren gaan uitvoeren, anderzijds dat we zelf gaan lijken op die ziele/deugdgebaren in onze gestalte en onze trekken (net zoals water organisch vormen in rotsen en beddingen uitslijpt, boetseert). De tot in de vorm uitgewerkte bewuste warmtestromingen (deugdgebaren) vormen uiteindelijk het fysieke om tot blauwschijnende vormen, komend vanuit het blauwig roze (magenta, de kleur van perzikbloesem; dat is een uiting van het nieuw te vormen element, de quintessence, de bewuste warmte, liefde: de omgevormde, gedifferentieerde en doorlichte warmte). Dit moeten we zelf doen, vanuit de volledige vrije keus om tot iets goeds in een bepaalde situatie te willen komen.

Belangrijk wat betreft de tegenstelling tussen bewustzijn en liefde, is de beleving van de tegenstelling tussen de kwaliteiten koud licht en donkere warmte. Het licht van een heldere gedachte ofwel het

bewustzijnslicht over het algemeen is scherp, koud, antipathisch als houding (zich afscheidend), maar helder en stralend, met rechte snijdende lijnen de ruimte doorklievend. Het donker van onze lichamelijke en levensprocessen (alsook die van de natuur) is rond en woelend, warm, sympathisch, wil graag inhullen, omsluiten en verbinden, maar is troebelduister voor het bewustzijn. Het licht streeft ernaar de duistere warmte te vormen; het donker wil zich sympathisch verbinden met het licht, en groeit er naar toe. Breng licht in de warmte en er ontstaat bewuste, gerichte warmte, ofwel liefde, als dit het goede beoogt te realiseren. Vertaald naar menselijke maatstaven: Het menselijke ik, onze geestkiem wordt zich van zichzelf bewust in het zielelichaam als helder stralend licht, dat koud is (het zenuwstelsel is ontstaan uit gestolde lichtbanen als werkingen van het ik in het zielelichaam). Het ik leeft echter in de warmte van ons gehele wezen, dat zijn centrum heeft in het hart. Die warmte hangt ten nauwste met onze wil samen (zonder warmte geen wilsontplooiing, ook in de natuur niet) en deze warmte ligt ten grondslag aan ons levenslichaam van vormkrachten, is er de meest basale substantie van. Het ik staat dus achter het levenslichaam als wils/warmtewezen, dus de duistere woelende warmte, maar wordt zichzelf bewust in de koude kracht van het zielelichaam, dat zijn aangrijpingspunt (aanvankelijk) in het hoofd heeft. Brengt men dat wat dit bewustzijnslicht, dit denken oplevert, naar of in het hart, dan ontvonken er tussen wat leeft in de binnenwereld (de wil in het levenslichaam) en wat van buiten via de zintuigindrukken met het zielelichaam meekomt, de gevoelens, en wel tussen het hart en de ademhaling in (met zuchten kunnen we bezwarende gevoelens lucht geven en zo bevrijden).

Kort samengevat:

Het ik in de ziel: bewustwording van zichzelf in gedachten en gevoelens

De ziel in het levenslichaam: drukt een wilsbesluit door het gevoel heen als gebaar af

Het levenslichaam naar het fysieke lichaam: afdruk van wilsbesluit als geritmiseerd gebaar op de spieren.

Het verschil tussen eros, amor en agape, en een mogelijk nieuwe weg hierin – de Graal in zijn geledingen

Nu is de natuur overgoten met **eros**krachten, waardoor we via ons gevoel de speelse liefde erin kunnen ervaren (erosliefdeskrachten wellen op uit de geslachts-krachtstroom en vertalen zich in de ziel als zodanig; bestaan uit aantrekking tot het andere, nieuwe, frisse; het is een kleuring van de levensboomkrachten die vanuit het stuitje in de rest van het lichaam doorsijpelen, maar via de geslachtelijkheid, die een directe verbinding heeft met de 10-bladige zonnevlechtlotus).⁶ Je wilt hierin graag lief meedoen, maar eros-liefde is gekleurd door en vanuit een sterke zelfbeleving, een neiging om in behagen te blijven door middel van die gevoelsverbinding, waardoor je makkelijk in de natuur kunt excarneren en zo jezelf verliezen in de wereld der natuurgeesten. In betrekkingen met andere mensen dien je een overheersen hiervan terug te dringen, om een ander in zijn wezen te kunnen doorgronden.

Een andere vorm van liefde is die tussen mensen vanuit hun hartkrachten, de tot sympathie en nog hogere vormen van liefde omgevormde krachten van aantrekking en afstoting in de ziel: **amor**. In de moederlijke liefde tot het kind komt al een stuk zelfloosheid naar voren; tussen twee volwassen mensen kan dit tot zeer diepe zelfloze krachten aangroeien, mits niet de fysieke aantrekking er nog een te grote eroskracht in heeft, welke een zelfbevredigende neiging kan hebben en nog niet de hoge mate van zelfloosheid in zich geeft zoals de goddelijke **agape**, de liefde die God de mens en schepping toedraagt en waarvan Hij niets anders terugverlangt dan dat de mens zich naar Zijn evenbeeld zal willen ontwikkelen. Toch kan men met amor-liefde zeer ver komen in de zelfloosheid die toegewijd is aan de ander en ook diens kiemen tot ontwikkeling kan waarnemen.

Werkelijk vernieuwende liefde ontstaat doordat je iets doet waarmee je het goede beoogt, maar waarvan je niet de uitwerkingen op voorhand kunt zien. Het betekent het brengen van een **offer**, gedaan vanuit een individueel besluit op grond van een inschatting van de situatie, waarvoor je niets terug moet verwachten (de oude Grieken duiden dit aan met **caritas**). Juist dit offer heeft kiemkarakter; in de aldus gerichte warmte die er met bewustzijn is neergelegd, kan iets nieuws groeien uit het duister. Het is door de vorm heen met bewustzijn doorgloeid, en wordt zo tot shamballa,⁷ de bewuste liefdessubstantie door de vorm heen. De vorm is erdoor van binnenuit tot levensweg geworden, als een leidraad: vorm is een weerslag van de Logos, het Wereldwoord, dat in aanvang in de

sterrenconstellaties is weergegeven en waarvan wij warmte-essenties mee naar de aarde nemen als onze idealen, om hier vanuit te kunnen ontwikkelen: de inspiratieve inleefkrachten (genoemd *levensgeest*, Indisch *Budhi*: het ik dat bewust afdaald met de ziel in het levenslichaam en hier met de processen gaat mee leven), en de intuïtiefkrachten die de wil helder, inzichtelijk maken en ook helpen te ontwikkelen, in zichzelf en in anderen en verschijnselen (genoemd *geestmensen*krachten, Indisch *Atma*, waarbij men de aarde en zichzelf tot in het fysieke kan omvormen). Beide ontwikkelingen worden genoemd de *Graalssubstantie*. Daartoe moet je je met en via de deva's, dat zijn de engelen van Moeder Aarde, en de natuurwezens met de aarde en haar wezens en verschijnselen verbinden. De *mensenzoon* die uit de Graalssubstanties is te ontwikkelen moet dus in het aardse bereik van de Moeder ook weer met en door haar ontwikkelen. Anders gezegd: Christus brengt de helderheid in het denken (naar de *Graalskelk*, het beeldbewustzijn, dus Moeder toe) en helpt ook de mensenzoon ontwikkelen; ook weer Moeder-werk. Dit als de spiegeling van 'Moeder zie uw zoon – zoon zie uw moeder' dat Christus aan het kruis heeft uitgesproken aan Johannes, de discipel die al het inspiratieve bewustzijn had ontwikkeld (hij lag vaak aan Christus' borst en hoorde daar de grootse kosmische klanken) en Zijn eigen moeder (die door het lijden met haar zoon mee, haar zielelichaam zodanig had gelouterd, dat het tot *geestzelf*, beeldend bewustzijn (Indisch *Manas*) was omgevormd, waardoor zij de geestelijke zin van de dood en opstanding kon doorzien), wat tot voorbeeld voor elk mens sindsdien is geweest. De wisselwerking hiervan speelt zich af tussen 10- en 6-bladige lotusbloemen (tussen de respectievelijke dragers van ziel en van leven).

De Graal is een veelgebezigde en ook vaker misbegrepen en daardoor verguisde term.⁸ Nog het duidelijkste wordt hij beschreven door Wolfram von Eschenbach in diens epos Parzival, namelijk zijnde een 'Iaspis ex Silis', ofwel een jaspissteen die uit silicium(oxide) bestaat. Als je een doorgesneden, gepolijste jaspis- (kieselsteen) ofwel chaledoonknol bekijkt, zoals deze in metamorfe gesteenten voor kan komen, dan is deze eivormig en toont enige mate van gelaagdheid (er zijn vele vormen en variaties mogelijk). Hij lijkt straalsgewijze uitgegroeid, maar toont zich als een soort gestold water (wat ook zijn schervend karakter aangeeft wanneer men er stukken van afslaat); ook de glans bij het polijsten en de mate van doorschijnendheid zijn kenmerkend. Van de grondstof, siliciumoxide of kiezel, is bekend dat het er sterk toe neigt om een huid te vormen, zoals de kiezelhuid van de aarde in haar gesteenten. Hiervan wordt grootschalig gebruik

gemaakt in glas, dat uit zand (kleine kiezels) wordt vervaardigd; en hierbij is de doorschijnendheid tot een maximum opgevoerd, doordat er zo min mogelijk vertroebelingen in voorkomen. In kristallijnen vorm is kiezel tot zeshoekige puntige kwarskristallen uitgevormd; in glas is de waterige toestand (door toevoegingen zoals loodoxide) vast gehouden bij het stollen. Huid, straalsgewijze uitgroei en een waterig karakter, hoe hard ook, zijn kenmerkende eigenschappen voor een (meest eivormige) kiezel- of chalcedoonknol; het lijkt in doorsnee op een gegroeid levend wezen. En dat is het in zekere zin ook, kiezelknollen zijn verharde levenslichamen van onze voorouders die de kwaliteiten van silicium in zich hebben verenigd, en door de tijden heen zijn die kwaliteiten opgevuld met het fysieke siliciumoxide. Een kiezelknol is een afbeeld van een voorouderlijk levenslichaam (natuurlijk verkleind en verdicht), dat minder is gedifferentieerd dan dit nu is, doordat de menselijke ontwikkeling verder is voortgeschreden sindsdien. Voor de helderziende ziet het levenslichaam er nu ongeveer uit als een jaspisknol, zij het niet materieel en wanneer iemand een sterke innerlijke ontwikkeling is gegaan die zijn mensenzoonkrachten heeft helpen ontwikkelen, is dit ei meer en meer gedifferentieerd in compartimenten die worden gegroepeerd rond de 12 stromen welke er uitgaan van het hart, maar ook rond en vanuit de levensstromen van andere lotusbloemen. Dit is een zeer ingewikkeld patroon dat dooreen vloeit, en waarin elke nieuwe daad iets toevoegt aan de innerlijke structuur van het geheel, dat vloeiend is, maar taaier en stroperiger dan water (natuurlijk al naar gelang de drager ervan zich innerlijk al of niet aan het vormgeven is), en helderder naarmate hij meer van zijn nog niet doorgronde kanten (wat wordt genoemd zijn dubbelganger) heeft doorgeploegd en helder gekregen. Er is een stroming van kleuren en vormen, vormgebaren door dit levenskrachtenei. Een van de belangrijkste kenmerken wanneer iemand zich ten goede met de omgeving heeft uiteengezet, is dat hij er een huid van kiezelachtige substantie rondom heeft afgezet, die fungeert als een gevoelig membraan waardoor hij ook waarnemingen in de omringende wereld kan doen (het voorheen genoemde laagje van bewuste zielsubstantie rondom een gebaar in de levenswereld). Nu is dit huidje niet overal even afgesloten, maar verdicht zich meer op plaatsen waar men meer bewustzijn heeft ontwikkeld in en door zijn gedragingen. Zo kan iemand die geneigd is om sterk vorm te geven aan zijn leven, in zijn denkbeelden en woordenkeus, een stevige huid ontwikkeld hebben rond het levensgebied van zijn 16-bladige keellotusbloem. Dit kan, wanneer hij 'halsstarrig' vasthoudt aan die vormen, bijvoorbeeld door stokpaardjes

te berijden, ook te zeer verharderen, waardoor de soepelheid eruit gaat (wat dan vaker klinkt in iets als een gebarsten stem, of een rauwe, gevoelloze wijze van praten). Zoals gezegd, is de Graalskelk, de inzichtkracht (het beeldbewustzijn ofwel de imaginatieve vermogens) dit kiezelhuidje rond daden als gebaren; de Graalssubstanties de wijn en het brood van het Heilige Avondmaal (de kelk waaruit de wijn wordt gedronken en het brood in wordt gedoopt is de Graalskelk) zijn respectievelijk het tot levensgeest-kracht (inspiratie) om te vormen bloed, en de tot geestmens (intuïtie) om te vormen lichaam van Christus, en elke mens na Hem; de Graalssubstanties vormen de krachten van de mensenzoon, de Graalskelk die van de Moeder.⁹ Het fysieke lichaam is dus ingebed in dit levensei, dat meer of minder is uitgevormd; het bloed verbindt centrum en periferie van het lichaam met elkaar middels het hart, waarin ons ik leeft in de warmte van het lichaam en in de daaruit voortkomende puls van het bloed, en het bloed is de bemiddelende kracht tussen levenslichaam (ei) en het fysieke dat ons via de zintuigen met de binnen- en de buitenwereld verbindt. De Graal is in ieder mens als kiem aangelegd, maar bestaat natuurlijk enkel als werkelijkheid in diegenen die al delen van de kelk of de substanties hebben uitgewerkt. Ook enkel in die mensen is het spreken over de Graal zinvol, want die kunnen dat in zichzelf, door hun eigen inspanningen heen, erkennen. Graalkwaliteiten kunnen we echter alleen ontwikkelen wanneer we onze meegebrachte idealen trachten te verwezenlijken. Vertaal je dit geheel naar innerlijke waannemingen, dan vormen de warmtebanen vanuit het hart en het bloed de stromingen vanuit de lotusbloemen, die zich, wanneer zij met het bewustzijn (het ik in het zielelichaam) doorlicht zijn, worden gekleurd door een specifieke kleurnuance in zijn specifieke gebaren (dit kunnen meerdere kleuren bijeen ofwel dooreen zijn).¹⁰ Hier rond omheen kan zich het levenslichaam als een pad, een gebarende baan met specifieke gestalte, dichtheid (stroperigheid) en ook kleuring vormen als een inhullende ofwel vrijlatende ruimte (in de richting van de buitenwereld). De warmte is hierbij aangrijpingspunt voor het ik, de geestkiem; de kleuringen zijn wat wordt genoemd de lichtetherkracht in het levenslichaam, welke met de lucht gemeen heeft dat er een ruimtelijk kleurspel in voorkomt dat binnen met buiten verbindt; ook de gegroepede ruimten zijn wezenlijk – de lichtetherkwaliteit is een uiting van de activiteiten van het zielelichaam dat zich in sympathie met de verschijnselen in en om zich heen kan verbinden. En de mate van waterige vloeibaarheid of meer taaie stroperigheid is een uitwerking in het levenslichaam zelf, en veroorzaakt het meer of minder snelle verloop van fysisch-chemische processen in het mense-

lijke lichaam dat zijn fysiologie bepaalt (wat ook de uitdrukingskracht van kleurgebaren beïnvloedt). De vorm van de huid rond het levenslichaam tenslotte is een in vorm gekomen waarneming- en afscheidingsgrens, waarin zich, als het goed is, zinvolheid toont door de vormen heen. Men heeft er zijn wil vanuit de idealen mee vormgegeven. Het is iets wat wordt genoemd de zin- of levens/vormether, die het leven binnen de vorm op zinvolle wijze mogelijk maakt; het doet bij indikking het gehele levenslichaam meer of minder stroperig (viscose) zijn.

Nu putten we met onze wil uit dat wat er ligt opgeslagen op de innerlijke organen en de door deze bewerkstelligde levens- en zieleprocessen. Zo worden de gevoelens gegenereerd door het nierproces, omdat hierin de zielekracht wordt gescheiden van substantie, en daarmee de eigen gevoelsinhouden loskomen; deze stralen naar het hoofd (voornamelijk de ogen) en zo naar het bewustzijn, waarmee ze ons onderscheidend vermogen geven, naast de genoemde gevoelsbewustwordingen (die via het hart gaan). Het hart is al geschilderd als het warmteorgaan bij uitstek, waar ons ik de gevoelens middels warmtebelevingen kleurt in sym- en antipathie, en afweegt wat er komt uit de buitenwereld en wat er opwelt uit de levenswereld door de organen heen (alle organen en weefsels zijn via het bloed met het hart verbonden, en via de Nervus vagus met de hersenen). De gal herbergt de stuwkracht van ons bloed en kan daarmee orde bewerkstelligen. De lever zorgt voor de synthese van dode stofwisselingsproducten tot vetten, suikers en eiwitten. De longen verzorgen met de ademhaling dat onze zintuigindrukken en gedachten (via de kleine bloedsomloop) zich met het hart en de overige orgaanwereld kunnen verbinden; verzorgt onze communicatie van de binnen- met de buitenwereld, en hoe onze gestalte daarin een plaats inneemt (de longen stoten ook CO₂ uit naast dat het dit opneemt, al is er per ademhaling evenveel uitstoot als opname). De milt herbergt onze wilsgebaren, en daarmee kunnen we enkel in contact komen via onze nieren, dus via onze gevoelens. Er is een sterke samenhang tussen de nieren en de 10-bladige lotusbloem, tussen de gal en de 16-bladige, tussen de lever en de 2-bladige enerzijds, de 6-bladige anderzijds, tussen het hart en de 12-bladige, en tussen de longen en de 4-bladige bij-hartelotus. Het hoe hiermee in aanraking te kunnen komen via het actieve overdenken vanuit het hart, zal verderop worden aangegeven.

Een volgende vraag is waar onze idealen vandaan komen, dat wat de toets van het geweten wordt genoemd, en ook de wens tot het goede. Uiteengezet is hoe we in het hart ons geweten toetsen aan

onze idealen en waarden. Daarnaast voelen we vaker innerlijk dat de schepping, zeker wat onszelf betreft, niet af is (wie vindt dat hij dat wel is, ontnemt zich de mogelijkheid tot ontwikkeling, en dat wreekt zich mogelijk vroeger of later, want hij zal in zijn gedragingen verstarren en anderen om hem heen wel zien ontwikkelen). Een stuk zelfwaarneming kan hier helpen.

Wanneer men iets in de omgeving met de zintuigen waarneemt, kan dit tot een voorstelling worden. Tegelijkertijd, wanneer men dit met het gevoel verbindt, en dus met het hart, kan men waarnemen dat er een gevoel en een wilsimpuls in ons wordt gewekt. Deze wilsimpuls (het kunnen er ook meerdere zijn) kunnen we vaak terugleiden naar een ideaal dat in ons als een bestreven naar boven welt. Voor iedereen kan dat ideaal anders zijn, ook al kan de opgewekte wilsbestreving eenzelfde zijn. Wanneer we nog gedifferentieerder leren waarnemen, kan men ervaren dat zowel het gevoel als de wilsimpuls ontstaan in een zeer specifieke zieleruimte, die we als stemming ofwel zielekleuring aan kunnen voelen, en die we in kwalitatieve termen kunnen beschrijven, zoals wijds, insluitend, doorlatend, ruim, hoekig-afgeperkt, vloeiend, veranderend, star enzovoort. Het ideaal kunnen we uitdrukken in woorden, maar het beeld ervan is meestal iets kristallijns, zoals we het in ons bewustzijn veelal voorstellen. Kristallijn duidt op iets fysieks; echter hebben we alleen kristallijnen vormen in onze hypofyse wanneer we denk-activiteit vertonen (er ontstaan dan kalkhoudende zoutstructuren), en binnenin onze botten: deze kalkstructuren voor de stevigheid herbergen het merg. Zij kunnen veranderen door de druk die het bot krijgt als uitwerking van de zwaartekracht en van de wilsinspanningen van de spieren. Deze beide kristallijnen structuren zijn niet onveranderlijk (het hersenzand bestaat zelfs slechts enkel gedurende de inspanning van het denken, en lost erna weer op). Uit de boetseermethode (die beoogt om dat wat in het normaliter voor het bewustzijn duistere gebied van het leven en nog verder huist, zichtbaar en tastbaar te maken) blijkt dat er eendere kristallijnen structuren achter eendere idealen naar voren komen, ondanks dat deze veelal op organisch-plastische wijze in de klei worden uitgedrukt. Uiteindelijk blijken deze af te leiden uit de vormen en configuraties van de sterrenbeelden zoals die aan de hemel staan. Dat is ook niet zo verwonderlijk, wanneer men aanneemt dat wij geschapen zijn uit de ideeën die de hogere engelen over ons hadden, nadat ze van God het bevel hadden gekregen om de mens te maken naar Zijn evenbeeld. De sterrenbeelden zijn de tot vorm uitgekristalliseerde ideeën van de engelen; en deze ideeën op aarde verwezenlijken, betekent het plan van God omtrent de mens en

de schepping realiseren. De sterrenbeelden (waarvan en 72 zijn, buiten de 12 van de dierenriem) vormen dus onze idealen; vanuit hen kunnen we de wereld en onszelf vervolmaken door het plan werkbaar te maken.

Wanneer een ideaal wordt opgeroepen door een gedachte of uiterlijke omstandigheid, kunnen we dat innerlijk schouwend waarnemen als een warmtekristal uit het donker violet of blauw dat zich door de botten heen centreert, samentrekt en dan verdwijnt, waardoor in lichtend blauwig viridiaangroen het ideaal oplicht. Vervolgens kleurt dit in een specifiek gebaar in de kleur die daarmee samen hangt (zie hiertoe onder andere Karmische Astrosfie hoofdstuk 5), en als zodanig komt het in het hart en geeft aanleiding tot een gevoel, welke zich ook als een kleurschakering voor het bewustzijn kan voordoen. Wanneer dit kleurgebaar sympathisch is voor de ziel, met harte-warmte wordt gevuld dus, kan zich de ideaalbestreving in een wilsimpuls kleden, zich op de spieren afdrukt en zo kan men een daad gaan uitvoeren. Dit als beschrijving van de beeldkant. Vanuit de invoelende kant kan men die kleurgebaren als klankwerkingen, specifieke intervallen beleven, die de basis voor de gevoelens vormen, en die zich tot in de spieren afdrukken en zo de daad veroorzaken. Nu kan men niet altijd zomaar elk ideaal uitvoeren, want men komt ook weerstanden in zichzelf en de omgeving tegen. Om die te zullen omzeilen of omvormen, dient men een gebaar ten goede te verwezenlijken. Vaker gebeurt dit ritmisch herhaald door het leven heen. En zo'n gebaar ten goede, zo'n goede gewoonte (die het kan worden) is wat eerder is beschreven als een deugd, die een bewustzijnslichtpaadje maakt in het levenslichaam waarover we met ons bewustzijn kunnen wandelen (een laagje zielsubstantie).

Waar huizen nu die ideaalbeelden? Dat kan enkel worden aangenomen wanneer men daar nog niet de innerlijke waarnemingsorganen voor heeft ontwikkeld. Men heeft namelijk een niet-substantieel fysiek lichaam dat als matrix dient voor ons fysieke lichaam, en dat als een zeer fijn gedifferentieerd warmteweefsel om en door ons substantiële fysieke lichaam heen is. Dat nemen we mee bij onze afdaling naar de aarde vanuit de sterrenwerelden waar we voorgeboortelijk vertoeven, en na de dood naar weerkeren. Hierin zijn de sterrenkwaliteiten verweven: die van de dierenriem vormen de matrix voor ons fysieke lichaam, en die van buiten de dierenriem vormen onze ideaalbestrevingen in de genoemde warmtekristallen. Het beschreven donkere violet is de kleur (dat wil zeggen een specifieke bewustzijnstoestand) waardoor we via de warmtemantel, die tot op ons bot doordringt en het buiten met het binnen verbindt,

waar kunnen nemen tot in die duistere ideaal/warmtekristallen door en om ons heen.¹¹ Dit niet-substantiële fysieke lichaam van sterrenkrachten wordt genoemd ons **fantomlichaam**, ook wel ons **opstandingslichaam**, aangezien het door Christus bij Zijn opstanding werd vervuld met die sterrenkrachten als de kiemen van waaruit we de mensenzoon in ons kunnen ontwikkelen.¹² Het niet-substantiële fysieke lichaam openbaart zich bij mensen die door een ongeluk een ledemaat missen. Wanneer zij worden geprikt of met een sigarettkop worden geraakt op de plek waar voorheen het bewuste ledemaat (bv. een arm of vinger) heeft gezeten, trekken zij als reflex op de pijnreactie hun niet-fysieke ledemaat terug, alsof het er nog was (wat vaker zonder waarneming met de ogen gebeurt). Het fantoomlichaam, hiermee verbonden, uit zich in het wakker worden aan idealen die men wil verwezenlijken. Nu moeten die kristallijnen sterrenweefsels door twee fysieke lagen heen; die van de lichaamshuid en die van de botten (de pijpbeenderen zijn te beschouwen als kalkhuiden die afsluiten en ook stevigheid geven).

Een volgende stap van onderzoek is na te gaan waar de sterrenkrachten als zijnde krachten van het Wereldwoord vandaan komen en in ons terug zijn te vinden. Daarbij kan de Joodse traditie met zijn mysterietaal die louter is gebaseerd op medeklinkers (de klinkers zijn hierin min of meer naar gelieven of betekenis in te vullen) ons goede aanwijzingen geven, omdat het meest perfecte lichaam, dat van Jezus van Nazareth, in dit volk en haar cultuur is voorbereid en ook daadwerkelijk eruit is voortgebracht. In de Joodse Torah (dat is de wet die voornamelijk in de eerste 5 boeken van het Oude Testament door Mozes zijn vervat, en verder de commentaren die de rabbi's erop hebben geleverd en ermee verbonden overgeleverde legenden) wordt gerept van de Shekumah, dat zijn de 10 getallen (Sephiroth) en 26 letters die het Woord uitmaken; dat is het levenslichaam als beeld voor wat de mens kan worden. In de mantel van de hogepriester zijn 12 stenen geweven en hierin waren de letters ingeprent.¹³ Elke steen had zes letters; dat zijn $6 \times 12 = 72$ letters die gegrift stonden in de stenen. Wanneer er een vraag kwam waarmee de hogepriester zich tot Yahweh wendde, lichtten als antwoord telkens op volgorde één voor één de letters op die stenen op, en daaruit kon het antwoord aan de betreffende worden opgemaakt.¹⁴ De stenen zelf werden elk in verband gebracht met een van de 12 stammen van het oorspronkelijke Joodse volk, waarbij elk een kwaliteit vertegenwoordigde die ook in de stenen lag. Op een diepere, meer verborgen wijze beschouwd, zijn het krachten als geestelijk-fysieke werkelijkheden die van de dierenriemsterrenbeelden afkomstig zijn.¹⁵ Geheel consequent

doorgedacht vanuit het Jodendom, bestaat God volgens het Oude Testament uit goedheid. Zijn plan voor mens en wereld staat in de sterrenbeelden geschreven. Zijn Zoon (volgens de Christenen in Jezus van Nazareth als Christus op aarde verschenen, volgens de orthodoxe Joden moet deze nog komen) verzamelt al die sterrenkrachten in zich en dient dit tot in het vlees, het fysieke lichaam te verdichten als het Woord dat tot vlees is geworden, volgens het Johannes-evangelie (in het Nieuwe Testament, dat door de orthodoxe Joden wordt afgewezen als zijnde onwaar). De mineralen geven de mogelijke geestelijke ruimten in het fysieke aan. De door de mens te realiseren goedheid vormt de deugden die uit de wens tot realisatie van idealen kunnen ontwikkelen door de innermenselijke en uiterlijke weerstanden heen: dat zijn er 12 van de dierenriem, en 72 van de overige sterrenbeelden, en samenhangend met de ontwikkeling van lotusbloembladeren. De silicaten, welke als voornaamste stenen in de mantel van de hogepriester voorkomen, en die ook het overgrote deel van de aardkorst uitmaken (silicium is huidvormend), geven verschillende wegen tot ontplooiing aan; sommige geven processen weer (chalcedoon, sarder), sommige toestanden (kwarts, amethyst), andere gedifferentieerdheid, gelaagdheid (onyx, agaath). Ook komen er meerdere aluminiumoxiden (klei, namelijk schisten, schalies en hun veredelingen in robijn, saffier, smaragd) voor, die een weerslag van het levende in de aardkorst vertegenwoordigen, en zo de vruchtbare aarde vormen. De mens dient de deugden die samenhangen met de ontwikkeling van de lotusbloembladeren te veredelen en toe te passen in zichzelf om het ether-ei uit te vormen en tot mensenzoonkrachten uit te bouwen. Dit is wat er verborgen zit in de Joodse geschriften. De stenen vormen de matrix voor de Woordkrachten, zijn deze echter niet zelf, houden ze enkel in de vorm door de geestelijk-fysieke werkelijkheid die ze op aarde scheppen. De enige mogelijkheid om dat na te gaan, is door zichzelf in zo'n minerale of kristallijnen ruimte te verplaatsen en de werkingen in glans, vorm, innerlijke beweging in te voelen en ervaren, en de kwaliteiten die deze oproepen in de ziel. Voor de Woordkrachten dient men echter bij de verschillende sterrenbeelden en hun innerlijke en samenhangende vormen (configuraties aan de hemel) te rade te gaan en zich in te leven hoe die op ons en de aarde vormend in zouden kunnen werken (dit is verderop uitgewerkt).

Nu is het Woord dat tot vlees is geworden weer iets anders dan de mensenzoon, die, zoals boven is beschreven, bestaat uit een ei van levenskrachten, gestuurd door het hart, en daar vanuit door onze geest, ons ik, verder te differentiëren en uit te bouwen. Je zou kunnen zeggen dat het tot vlees worden van Christus, God's Zoon (dat is mijn

stellige overtuiging, vanuit meerdere innerlijke en geestelijke waarnemingen) als het fysiek verdichte Wereldwoord, een noodzakelijke tussenstap is geweest voor de ontwikkeling van de mensenzoon doordat Hij de dood heeft overwonnen en het leven als blijvende kiem mogelijk heeft gemaakt op aarde. Dat wat in het fysieke lichaam als weerslag is gevormd door de daden van de engelhiërarchieën die werken door sterren (gegroepeerd in sterrenbeelden) en door planeetsferen heen, dient door ons mensen als individuele offerdaden weer de kiem tot iets nieuws te gaan vormen, wat in de Bijbel wordt genoemd het Nieuwe Jeruzalem. Dat is een van binnenuit stralend bouwsel waarin en waaraan alle mensen kunnen deelnemen. Nu is mijn ervaring dat dit vanuit het levens-ei, het om te vormen levenslichaam kan worden ontwikkeld. Uit het Jodendom zoals dat is voort blijven leven, kan dat niet, omdat hierin nog steeds wordt aangenomen dat Yahweh (ten onrechte als oppergod gezien, want het is een werktuig van de hoogste God) de straffende god is die alles wat de mensen niet volgens zijn te gehoorzamen regels uitvoeren, door hem zal worden afgewezen. Het goede is in het Oude Testament tot dwingende maat verheven, en de vrijheid zit hem louter in het kiezen voor het uitvoeren van die dwingende wet, zo niet dan wordt men gestraft (waarvan het verhaal van Jonas een sprekend voorbeeld is). Mozes bracht die wet in de vorm van de 10 geboden (die de eerste keer reeds in de stenen tafelen waren uitgevormd in het steen, dus tot in het fysieke waren verdicht; de 2^e keer diende hij ze zelf uit te beitelten). Dit was een keurslijf voor de zich ontwikkelende mensheid (waarvan het Joodse volk een tijdlang het voortouw heeft genomen), dat tot in de Middeleeuwen overeind bleef.¹⁶ Ondanks dat met de komst van Christus en Diens voorbereidende werk reeds de kiem tot ontwikkeling van vrijheid in de handelingen was gelegd, met de komst van het individuele ik voor ieder mens. Nu, bij de aanvang van het 3^e millennium¹⁷, gaat de poort naar de levenswerelden weer open en kan door de ontwikkeling van de mensenzoonkrachten in ieder mens, Christus en het werk dat Hij er verricht, worden waargenomen. Met de ontwikkeling van inzichtkrachten in gevoel en handeling (volgens het adagio 'Moeder zie uw zoon') en daarmee de vorming van een licht/kiezelhuid rond het levenslichaam, sluit dit zich af waardoor het op een lichtend ei kan lijken. Hierdoor kan men leren waarnemen in de binnen- en buitenruimte (de wereldether) van dit levenslichaam. Men vormt dit levenslichaam door individuele inspanningen om en kan het uiteindelijk maken tot een krachtig wezen om zich in de levenswerelden te kunnen bewegen en er te doen, in de daar aanwezige levensstromen en vormgebaren. Elk gebaar in een daad

spiegelt zich aan de lichtkiezelhuid en wordt tot inzichtkracht (daad = zoon zie uw moeder = inzichtkracht).¹⁸

Nu de verschillende tussenstadia die in een mens gelijktijdig aanwezig zijn, enigszins zijn aangeduid, zal nog een keer de volgorde door ons heen uiteen worden gezet. Komt er een indruk uit de buitenwereld of een gedachte tot voorstelling (al of niet opgewekt door een uiterlijke gebeurtenis of indruk), dan gebeurt dat in het hoofd, door spiegeling aan de hersenschors. Uit de organen en door het hart heen wellen herinneringen op aan gebeurtenissen, daden, gevoelens die men een vorige keer bij een dergelijke situatie of denkbeeld had (de ene keer gebeurt dit uitgebreider dan de andere keer, afhankelijk van de diepte van de gevoelsindruk die ermee samenhangt en de mate van zielsmatige betrokkenheid uitdrukt). Ook dit spiegelt zich aan de hersenschors.¹⁹ Nu kan men die gedachte volgen en in zijn consequenties uitdenken en zo tot een conclusie komen. Echter wordt de zin en behoefte hiertoe, alsook de voortgang hiervan, telkens geïmpulseerd door gevoelens die ontvonken aan het hart. Bij goed innerlijk waarnemen kan men ervaren dat het hart meebeweegt met de gedachtegangen, dat zelfs de hartslag erop reageert door al of niet harder of langzamer te gaan kloppen, al naar gelang in het gevoel enthousiasme ofwel bedrukking worden opgewekt. Hoe miniem ook, het gebeurt toch, en bij de ene mens meer dan bij de andere. Men neigt zijn gedachtegangen aan zijn moralen en geweten te toetsen, en de waarheid erin te ontdekken, hoe subjectief die ook als beleving kan zijn (waarheid is in elke situatie iets individueels²⁰). Ongemerkt heeft daarmee het denken het hart betreden (wat voor de ene mens meer van toepassing is dan voor de andere). In het hart spiegelen zich via de grote bloedsomloop de uit de wil komende gedachteherinneringen, gevoelens en voorhene gebeurtenissen die aan kunnen zetten tot wilsuitingen, daden, en die worden geïmpulseerd door idealen. En zij ontmoeten hier met de zintuigindrukken en gedachten die met de kleine bloedsomloop en ademhaling meekomen de uitgangssituatie, in de aanvankelijke gedachtevoorstelling ofwel de situatie zoals die zich voordoet (die dus eerst via de zintuigen naar het hoofd is gegaan en er tot voorstelling of begrip is gekomen). Uit de ontmoeting, met de toetsing aan het persoonlijke ware (bovenste zenuwknoop van het hart), het geweten (middelste zenuwknoop) en het goede (onderste zenuwknoop), ontvonken tussen hartslag en ademhaling de gevoelens, die als zielewerekelijkheden in het bewustzijn komen, en die men kan trachten helder voor het bewustzijn te halen (bij niet willen

waarnemen blijven deze vlak, kleurloos, weinig opvallend, maar werken dan meer onbewust door in de verdere gedachtegangen). Doet men dit, dan kan men ze trachten te onderkennen, vervolgens trachten waar te nemen in welke zielestemming deze gevoelens brengen (te beleven als zieleruimte). Het onder woorden brengen en in de ogen zien van deze gevoelens is iets zeer wezenlijks, hoe 'negatief' die ook mogen lijken voor het geldende norm- en waardepatroon. De zieleruimte waarin deze gevoelens opwellen, is ook iets zeer wezenlijks, want die vertelt uit welk orgaanproces dat gevoel welt en hoe de gedachte ofwel verwerking van de waarneming verloopt, omdat de ziel erop is geënt (bedoeld zijn hier de voorheen beschreven organen hart, longen, nieren, lever, gal en milt; evenzo hierbij hoort de pancreas). Vervolgens kan men trachten na te gaan wat de indruk, gedachte of situatie van ons wil, en vervolgens wat het in onszelf als wilsgebaar oproept; hierachter kan men helder trachten te krijgen uit welk ideaal (of meerdere) die wilsimpulsen opwellen, waarin ze zich gronden. Men heeft dan innerlijk de weg gevolgd door de ziel heen (gevoelens en zieleruimten) naar de organen (als werkingen achter de zieleruimten) en hierin de door dat specifieke orgaan gebundelde wilsimpulsen die leven in ons levenslichaam; en ook het ideaal dat de basis vormt voor een impuls tot handelen. Dit laatste is beschreven als sterrenbeeldkracht dat verweven is in de fijnzinnige warmte van ons niet-substantiële fysieke fantoomlichaam. We halen dit via de twee huiden (uit het levensei, over de lichaams-huid en de botwanden) door onze botten heen, waarbinnen het bloed wordt aangemaakt in de warmte; en hierin worden de idealen als sterrenbeeldwerkingen geactiveerd en in ons bloed verbonden (het haemoglobine, het eiwit binnen de rode bloedlichaampjes dat zuurstof in de longen op kan nemen en door het lichaam daarmee deze levenssubstantie transporteert, kan verschillende vormen aannemen, al naar gelang van de sterrenbeeldkracht als ideaal dat wordt geactiveerd²¹). De aanmaak en afbraak van bloedcellen gebeurt door het miltproces, waarna een bloedcel na ongeveer 34 dagen (ruim een maand) wordt afgebroken en uitgescheiden in de darm.²² Ook worden in de lever eiwitten gesynthetiseerd, die het lichaam vormen (en elke 7 jaren maximaal worden vervangen). De lichaamseiwitten in de spieren herbergen onze wilsgebaren als kiemen in deze eiwitstructuren. Wie kent niet dat hij op andere, helderder gedachten komt wanneer hij ergens niet uitkomt en een stukje gaat wandelen, zodat door de beweging van de spieren er nieuwe gedachten als impulsen uit op kunnen wellen? Ook de spieren herbergen wilsgebaren als gedachten- en daadkiemen, die kunnen

worden gewekt bij indrukken of gebeurtenissen die deze naar boven, in het bewustzijn kunnen krijgen. Deze zijn gerelateerd aan de idealen die door de botten heen vanuit het fantoomlichaam worden waargenomen, en zoals aangegeven, wordt elk ideaal en daarmee verbonden wilsbestreven door een specifiek levensgebied heen geleid dat in een van de lichaamsorganen wordt gebundeld en gestuurd. De waarneming van al deze wegen kan men aanscherpen door de verschillende lotusbloembladeren te ontwikkelen. Tevens kan men daarmee naar buiten werkend door die idealen te willen realiseren, de ermee samenhangende deugden trachten te ontwikkelen. Dit gehele spel van buiten naar binnen en weer terug is de matrix waarop ons handelen is afgestemd, mits we voor ontwikkeling kiezen. Overigens is elke keus uit elk voorval individueel te nemen en afhankelijk van moment en situatie, zodat er hier geen sprake kan zijn van sjabloonwerk of navolgen. De schilderingen zijn enkel als aanscherpen voor wegen en bewustzijn erin bedoeld, niet om klakkeloos na te volgen; de waarnemingen en keuzes zijn individueel en afhankelijk van het offer dat men bereid is te geven door zijn zelfgerichtheid en egocentrisme op te willen geven voor de ontwikkeling van de ander en de situatie.

Schematisch op volgorde:

- Waarneming (of in het bewustzijn opwellende wilsimpuls uit de organen) die tot gedachtevoorstelling wordt: door een of meerdere zintuigen in fysiek lichaam
- Weg door het eigen wezen: door levenslichaam en ziel(gevoel) heen
- Opgewekte gevoelens: in ziel
- Waargenomen wilsgebaar van de indruk, het verschijnsel, ofwel het tot voorstelling komen van een wilsimpuls uit de orgaanwereld: in het hoofd bewust door het ik in de ziel.
- Opgewekte wilsimpuls als reactie op de indruk of voorstelling, gegrond in een ideaal: fantoomlichaam van sterrenkrachten als warmtekristallen
- Werken aan de verwezenlijking van dat ideaal: door ziel en levenslichaam heen, de deugden als lotusbloemkwaliteiten vormend.

Het verschil tussen geestzelf en mensenzoon

Dat brengt op een geheel ander aspect van een dergelijke ontwikkelingsweg, die door het voorbereiden van ziel en levenslichaam kan leiden tot waarnemen en doen in de levenswerelden en de erachter schuilende werelden van ziel en geest. De ontwikkeling door de mensenzoon heen is niet leuk, want via gevoel en wil leidt het naar en door de duisternis, en doet een iemand direct confronteren met de eigen onvolmaaktheden. Dit in tegenstelling tot het beeldbewustzijn; men kan daarmee veel buiten zichzelf waarnemen en zich voegen in grootse beelden van de mensheidsontwikkeling, zonder zichzelf daarbij direct onder de loep te hoeven nemen. En daarmee wordt het voorheen geschilderde verschil tussen de algemeen-menselijke kosmische intelligentie van Michaël, en de verpersoonlijkte wijsheid van Orifiël duidelijk: het bemachtigen van de laatstgenoemde gaat door vallen en opstaan, de eigen blunders en onvolmaaktheden heen, en brengt in direct contact met de dubbelganger, de kleine wachter die zich toont vanuit de eigen binnenwereld. Echter wordt men telkens geholpen door de kiemkracht van de grote wachter naar de buitenwereld, want die doet door zijn enthousiasmerende werkingen, doordat men ervaart dat de eigen ziele- en levenskrachten toenemen bij elke nieuwe poging de duisternis in, eraan herinneren hoe eenieder tussen twee aardelevens in wanneer hij op zijn eigen ster is, voor zijn innerlijk oog de mensenzoon in al zijn glorie en kracht voor zich ziet, wat dan weer aanleiding geeft tot het zoeken van een nieuw aardeleven om zich in die richting verder te kunnen ontwikkelen, door onkundes en weerstanden heen.

En hiermee is tevens de weerstand geschilderd die op het geest-schouwen gerichte scholingsmethoden tegen deze weg kunnen ontwikkelen: het inleven met het gevoel in een ander, een verschijnsel of wezen doet afleiden van de eigen helderheid van bewustzijn, en laat meelevens, mee-lijden (want men gaat meebewegen in het levenslichaam van de ander), waardoor het eigen zelf even aan de kant dient te worden gezet en niet meer zijn eigen referentiekader, gegrondvest in de eigen vaste banen van het levenslichaam, kan doen gelden. Het vervolgens nagaan hoe de omstandigheid van de ander of het verschijnsel in zichzelf werkt of zou voelen en doen, dient onderzoek in de eigen binnenwereld te stimuleren, waarbij men ook heilige huisjes in de ogen moet zien en zo nodig deze openen en omvormen (c.q. zijn oordeel terug dient te houden en te verzachten alvorens dit geveld wordt). Meelevendheid vraagt offerkracht, namelijk van de zelfbeleving, en dat wordt nog door weinigen echt geambieerd

zolang het op de geest gerichte bewustzijn (het geestzelf) zulke heerlijke grote beelden van ontwikkeling kan bieden, waaruit men kracht neigt te putten. Of die beelden nu al of niet door zichzelf worden gegenereerd of worden overgenomen van anderen, is daarbij van ondergeschikt belang. Het is een zinloze tegenoverstelling, want het beeldende vermogen zonder inlevingsvermogen en gevoelswerkingen wordt droog en star, en het betreden van de levenswereld zonder inzichtkrachten wordt dof en onhelder voor het bewustzijn, zodat men niet goed weet wat er te doen. Beide wegen, zowel van de Moeder als van de menszoon, hebben elkaar nodig en vullen elkaar aan. Prometheus, de voor-denker/mensenzoonkracht heeft Epimetheus, na-denker, Moeder-kracht nodig, en samen komen ze tot een zinvolle ontwikkeling.